

שור שנגח את הפרה פרק המישי בבא קמא

גה א ב ג מיי פ"ב
מהלכות מוקי ממון
הכלה יב סמג ע"פ סו
טושי"ע ח"מ סמ"ג מי טע"ק
טו:

גב ד מיי שם הל' יא
וגרסאם להי"ך כמו
שכתוב ב"ש ש"לפניו וע"פ
במ"מ טושי"ע שם טע"ק
יא:

ס ה מיי שם טור ש"ע
שם טע"ק יב:

סא ז מיי שם הלכה יג
טושי"ע שם טע"ק טז
וע"פ ב"ב"א:

סב ה מיי שם הל' יד
טושי"ע שם טע"ק ח
וע"פ ב"ב"א:

סג ט מיי שם הלכה ז
טושי"ע שם טע"ק טו:
רכו טע"ק א:

סד י מיי פ"ו מהלכות
גדרים הלכה ד סמג
לא"ן רמב טושי"ע י"ד ט"ו

סה ב ל מ ג מיי פ"א
מהלכות מביחה הלכה
ט סמג ע"פ פ"ב טושי"ע
ח"מ ט"ו ק"ב טע"ק ב:

שלא היה בו הבל למיתה. שהיה רחבו יותר מעמקו:
אי בהבלא מ"ית. הרבה הוא מימה דנהי דמיעט הכלל מכל מקום
אם לא להרכיב לא היה נופל: **השותפין** שנדרו הנאה
זה מזה אסורים איבנם בחצר. בנדרים (דף מו): מפרש בין יש

זה דין חלוקה וצ"ל אין צה דין
חלוקה אסורים ואע"פ שאין יכול
למחות ליכנס כשאין צו דין חלוקה
מ"מ יכול לאסור עליו מידי דהוי
אמשכיר בית לחצירו שיכול המשכיר
להקדיש כדאיתא במסכת ערכין
כ"ו האומר משקלי (דף כה. טס)
אע"פ שאין יכול למחות ביד השוכר
שלא ליכנס ו"מ ומ"ש מצ"ח דלמי
ושקיל אפי' הקדיש שדהו אלא משום
כ"ו אצ"ה מוסקף דינר שלא יאמר
וע"פ ב"ב"א:
גוף הקרקע יולא מתמת יד המקדיש
אבל גצי שוכר לעולם אין גוף
הקרקע יולא מתמת יד המשכיר:
זה נכנס בתוך ש"ו. השתא משמע
לדריסת הרגל אסור במודר
הנאה ואפילו ר"א בן יעקב לא שרי
אלא שותפין משום דבשלו נכנס אבל
בלא שותפים מודה לאסור דקפדי
לדריסת רגל כמשמע בסוף חזקת
הבתיים (ב"ב דף טו: טס) וקשה
דבפ"ק למגילה (דף ט. טס) תנן
אין בין המודר הנאה מחצירו למודר
ממנו מאכל אלא דריסת רגל וכלים
שאין עושין בהן אוכל נפש ופריך
בגמרא לדיסת הרגל הא לא קפדי
ומאי קפדין הא משמע הכא דקפדי
ומפרש ר"ת דהכי פריך התם דע"כ
בדריסת הרגל דלא קפדי כמו בדקעה
מייירי דאי צה"ה דקפדי כגון
במזכר א"כ אפי' נודר הימנו מאכל
יהא אסור כיון דקפדי א"כ כיוצא
צו משכירין ומניח בנדרים צ"ל אין
בין המודר (דף ג.) וכל דבר
שאין עושה בו אוכל נפש מקום
שמשכירין כיוצא צו אסור וכיון דלא
קפדי אמאי אסור והוא הדין דהוה
מזי (ט) למימר כלים הא לא קפדי:
בין

לימא הא. דקמני חייבין רבי היא דאמר לעיל [ע"א] גצי חופר צור תשעה
הואיל ועד צו שיעור מקיין דהוי שותף צנוקין והכא דעבדי
קמאי שיעור מיתה הוה כולם שותפין צתשלומי מיתה: **והא**
דקמני אחרון חייב וראשון פטור: **רצנן**. דדייקי [ע"א] איש"י אחד ולא
שנים: **אפילו רצנן מודו**. דכי כתיב

לימא הא רבי הא רבנן אמר רב זביד הא
והא רבנן עד כאן לא קאמרי רבנן אחרון
חייב אלא היכא דלא עבד קמא שיעור
מיתה אבל היכא דעבד קמא שיעור מיתה
אפילו רבנן מודו דכולן חייבין והא סיד
וכייד דקא עבד קמא שיעור מיתה וקתני
אחרון חייב אמרי התם שלא היה בו הבל
למיתה ובא אחר והוסיף בה הבל למיתה
איכא דאמרי אמר רב זביד הא והא רבי הך
דקתני כולן חייבין שפיר הא דקתני אחרון
חייב כגון שלא היה בו הבל לא למיתה ולא
לנוקין ובא אחר והוסיף בו הבל בין
למיתה בין לנוקין אמר רבא "הניח אבן
ע"פ הבור והשלימה לעשרה באגו למחלוקת
רבי יורבנן פשיטא מהו דתימא למטה הוא
דהבלא ידידיה קא קטייל ליה אבל למעלה
דלא הבלא ידידיה קא קטייל אימא לא קמ"ל
בעי רבא טם טפח וסילק אבניו מהו מי
אמרינן מאי דעבד שקליה או דלמא נסתלקו
מעשה ראשון וקמה ליה כוליה ברשותיה
יתיקו: אמר רבה בר בר חנה אמר שמואל
בר מרתא יבור שמונה ומהן שני טפחים
מים חייב מ"ט כל טפח דמיא כתרי דיבשה
דמי איבעיא להו בור תשעה ומהן טפח
אחד מים מהו מי אמרינן כיון דלא נפיש
מיא לית ביה הבלא או דלמא כיון דעמיק
טפי אית ביה הבלא בור שבעה ומהן שלשה
טפחים מים מהו מי אמרינן כיון דנפיש
מים טפי אית ביה הבלא או דלמא כיון
דלא עמקא לית ביה הבלא יתיקו: בעא
מיניה רב שיזבי מרבה הרחיבה מהו א"ל
הרי מיעט הבלא א"ל אדרבה הרי קירב
הזיקא אלא אמר רב אשי גיחזי אנן יאי
בהבלא מ"ית הרי מיעט הבלא אי בחבטה
מ"ית הרי קירב הזיקא איכא דאמרי אמר

לימא הא רבי הא רבנן אמר רב זביד הא
והא רבנן עד כאן לא קאמרי רבנן אחרון
חייב אלא היכא דלא עבד קמא שיעור
מיתה אבל היכא דעבד קמא שיעור מיתה
אפילו רבנן מודו דכולן חייבין והא סיד
וכייד דקא עבד קמא שיעור מיתה וקתני
אחרון חייב אמרי התם שלא היה בו הבל
למיתה ובא אחר והוסיף בה הבל למיתה
איכא דאמרי אמר רב זביד הא והא רבי הך
דקתני כולן חייבין שפיר הא דקתני אחרון
חייב כגון שלא היה בו הבל לא למיתה ולא
לנוקין ובא אחר והוסיף בו הבל בין
למיתה בין לנוקין אמר רבא "הניח אבן
ע"פ הבור והשלימה לעשרה באגו למחלוקת
רבי יורבנן פשיטא מהו דתימא למטה הוא
דהבלא ידידיה קא קטייל ליה אבל למעלה
דלא הבלא ידידיה קא קטייל אימא לא קמ"ל
בעי רבא טם טפח וסילק אבניו מהו מי
אמרינן מאי דעבד שקליה או דלמא נסתלקו
מעשה ראשון וקמה ליה כוליה ברשותיה
יתיקו: אמר רבה בר בר חנה אמר שמואל
בר מרתא יבור שמונה ומהן שני טפחים
מים חייב מ"ט כל טפח דמיא כתרי דיבשה
דמי איבעיא להו בור תשעה ומהן טפח
אחד מים מהו מי אמרינן כיון דלא נפיש
מיא לית ביה הבלא או דלמא כיון דעמיק
טפי אית ביה הבלא בור שבעה ומהן שלשה
טפחים מים מהו מי אמרינן כיון דנפיש
מים טפי אית ביה הבלא או דלמא כיון
דלא עמקא לית ביה הבלא יתיקו: בעא
מיניה רב שיזבי מרבה הרחיבה מהו א"ל
הרי מיעט הבלא א"ל אדרבה הרי קירב
הזיקא אלא אמר רב אשי גיחזי אנן יאי
בהבלא מ"ית הרי מיעט הבלא אי בחבטה
מ"ית הרי קירב הזיקא איכא דאמרי אמר

מיעוטא אחרון צור ט' כתיב ליהכא
לחייבה מן והמת יהיה לו (ט) דהא
מסקנא דמילתא מן והמת יהיה לו
נפקא לן דההוא דעבד שיעור מיתה
מחייב ומיהו כולה מילתא לא מצינו
למילף מינה דעיקר קרא לכדבצא
אתא: שלא היה צה הכל למיתה.
שהיתה רחבה הרבה מש"ה פטור אף
צנוקין כדאמרינן איש אחד ולא שנים
דהוה ליה כחופר צור ט' וצא אחר
והשלימה לעשרה: הא והא רבי.
דאילו רצנן כי היכי דפטרי חופר
ט' מנוקין פטרי נמי הכא לקמאי:
כגון שלא היה צו הכל לא למיתה
ולא לנוקין. הלכך ראשון פטור אף
צנוקין ואליבא דרבי דאמר [ג:] להבילו
ולא לחצבו ואליבא דרבי אנטרין
לשנויי שלא היה צו הכל אפי' לנוקין
דאילו היה צו הכל לנוקין הוה ראשון
שותף לנוקין ולשמואל דאמר [ט:] אף
על החצבה חייבה תורה מוקי לה
במלא ספוגות בקרקעותיו דאין כאן
חצב: צאנו למחלוקת רבי ורצנן.
לרצנן אחרון חייב בין לנוקין בין
למיתה לרבי אחר אחרון למיתה אחר
שניהן לנוקין: פשיטא. מה לי הוסף
למטה מה לי הוסף למעלה: מבו
דסימא. בין לרבי בין לרצנן אחרון
פטור דלאו הכלל דידיה קטליה:
טס טפח. החופר צור ט' ואחר
השלימו לעשרה וחזר אחרון וסתם
ומילא עפר אותו טפח שהוסף:
טס. סתם בלשון ארמי. [סתמוס]
טמונון פלשתאי (בבב"א טו): מתי
דעבד שקליה. וראשון חייב צנוקין:
קמה ליה ברשותיה. והוה ליה השמא
צור תשעה דאחרון וחייב מיהא
צנוקין: מיא מוסקף הכלל: הרחיבה.
אחד חופר צור י' וצא חצירו והרכיב
פיו: הרי מיעט הכלל. ומצא לו
ברכה: הרי קירב הזיקא. שמיעט
מקום מעמד רגלים ושמא לא היה
הולך השור על מקום פי הצור
שבתמילה: וראשון מאימא מיפטר.
דניטעון על השני היתה השמירה
דפשיטא לן דהני עבר דקתני מתני'
נשתמש קאמר דאי דקתני מתני'
שעברו עליו שניהן זה אחר זה אמאי
ראשון פטור הרי גם הוא פשע:
דליו. כסוי הצור לכסותו שהראשון
פתחו ודלה וצא שני ומצאו ומסר לו
ראשון את כסוי הצור: והאי מדידיה
קממלא. ולא הוה ליה שני שואל על
חלקו של ראשון שיהא כולו מוטל עליו
לשומרו הלכך אם הזיק שניהם חייבין
אבל מסר לו את הדלי נעשה זה
שומר שקיבל עליו לכסותו: לחזר.
של שניהן: לטון שלו. כל היכא
דע"ל יכול לומר זה חלקי
שאני צורר ומיהו ליה בצריה:
ליקנייה בחוקה. משנשתמש צו שהרי
קרקע נקנית בכסף בשטר ובחוקה:
צעי למימר ליה לך חזק וקני כו':
משכרית

(א) [בבב"א] ש' למא מלת
מרייהו, (ב) ע"פ כספר
מ"ח, (ג) צ"ל לט: גדרים
מה: ב"ב טו, (ד) [שמות
כא], (ה) [שם] (ו) [קידושין
כו], (ז) [ד"ה רבינא],
(ח) [ד"ה דרסמא].

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה זה וכו'
וה"ה דה"מ למיפדך
כלים:

מוסף רש"י

השותפין שנדרו הנאה
זה מזה אסורין ליכנס
להצטר. במזכר של שניהן
דכל חד אסור בדריסת
הרגל של חצירו, וקא סבר
אין ביניה, דלמור הא
לחלק חצירו ע"ל והאי
לחלק חצירו ע"ל (גדרים
טו). של זמן שלא חלקו
את החצר נכנס כל אחד
בחלק חצירו וקא ליה בלא
יאל דבר, שהרי נהנה
מחצירו שטומד בחצרו
(ושב"ט ב"ב טו).

רבינו חננאל

טם טפחו וסלק אבני
מחו. פי' טמם אותו טפח
בצורות או באבנים.
ורבן סברי אין בריה.
ק"ל כרבנן. משימסור לו
דליו. פי' נטלא, וכאילו
נסתלק הוא ממנו והעמידו
ברשותו, והוברר הדבר
משמסור לו הדלי שהבר
עומד ברשותו, ומשל
עצמו הוא דולה. פ"ח
צ"ל, והני שמעתתא
כולהו עבדינן בהו לקולא
דק"ל ספק ממונא
לקולא.

רבינו חננאל

טם טפחו וסלק אבני
מחו. פי' טמם אותו טפח
בצורות או באבנים.
ורבן סברי אין בריה.
ק"ל כרבנן. משימסור לו
דליו. פי' נטלא, וכאילו
נסתלק הוא ממנו והעמידו
ברשותו, והוברר הדבר
משמסור לו הדלי שהבר
עומד ברשותו, ומשל
עצמו הוא דולה. פ"ח
צ"ל, והני שמעתתא
כולהו עבדינן בהו לקולא
דק"ל ספק ממונא
לקולא.